

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců Mgr. Daniely Zemanové, JUDr. Barbary Pořízkové, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobkyně: D. E., zastoupené Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem se sídlem Stodolní 7, Moravská Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 3. 2007, č. j. OAM-1-254/VL-18-11-2006, o udělení mezinárodní ochrany, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 5. 2008, č. j. 60 Az 41/2007 - 49,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností napadá v záhlaví označený rozsudek Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 3. 2007, č. j. OAM-1-254/VL-18-11-2006. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatelka v podané kasační stížnosti uplatňuje důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Má zato, že správní orgán v předcházejícím řízení porušil vyjmenovaná ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „správní řád“), a dále ustanovení § 12 a § 14a zákona o azylu. Poukazuje na skutečnost, že žalovaný i krajský soud se ve svém rozhodnutí omezily pouze na obecná a ničím

nepodložená konstatování, že v případě stěžovatelky nejsou splněny zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 12 zákona o azylu. Stěžovatelka se domnívá, že v jejím případě jsou minimálně dány důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a téhož zákona. Uvádí, že Mongolsko není zemí, kde by ze strany současného režimu byla dodržována lidská práva, krajský soud však nezkoumal, zda Mongolsko splňuje podmínky definice bezpečné země původu. Dle názoru stěžovatelky se krajský soud nevypořádal ani s definicí pronásledování tak, jak je upravena v § 2 odst. 7 zákona o azylu, čímž své rozhodnutí zatížil vadou nepřezkoumatelnosti. Stěžovatelka dále poukazuje na skutečnost, že ačkoli byla v zemi původu pronásledována soukromými osobami, bylo jednání těchto osob tolerováno státními orgány. Stěžovatelka vysvětluje, že tuto skutečnost při podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany podrobně nepopisovala a okolnosti svého pronásledování blíže nerozvedla, neboť nevěděla, že by žalovanému měla sdělit veškeré skutečnosti; nadto nebyla o této možnosti správním orgánem nijak poučena. Stěžovatelka je přesvědčena, že v jejím případě byly naplněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, neboť ve své vlasti byla pronásledována současným režimem. Za nesprávné považuje hodnocení žalovaného i krajského soudu, že důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla její nepříznivá ekonomická situace a snaha o legalizaci pobytu v České republice.

Vzhledem k okolnosti, že se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být její kasační stížnost podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS, dostupné též na www.nssoud.cz.

Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti, v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních

zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

V projednávané věci však stěžovatelka neuvedla výslovně žádný důvod, pro který by její kasační stížnost měla být zdejším soudem věcně projednána, tedy žádnou okolnost, pro kterou jí podaná kasační stížnost podstatně přesahuje její vlastní zájmy. Ve vztahu k námitkám, které stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud předesílá, že žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, neboť žalovaný dospěl k závěru, že stěžovatelka ve své žádosti neuvedla žádné skutečnosti, z nichž by bylo možno dovodit její pronásledování v zemi původu z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Za této situace tedy neměl žalovaný povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu dle § 12 či § 14 zákona o azylu tak, jak stěžovatelka namítá. Tato otázka již byla v minulosti předmětem posouzení Nejvyššího správního soudu, který např. ve svém rozhodnutí ze dne 27. 5. 2004, č. j. 7 Azs 124/2004 - 45, publikovaném pod č. 349/2004 Sb. NSS, uvádí, že naplnění podmínek pro zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné vylučuje posouzení žádosti o udělení azylu podle ustanovení § 12, případně dle ustanovení § 14 zákona o azylu. Rovněž v rozhodnutí ze dne 10. 2. 2004, č. j. 4 Azs 35/2003 - 71, publikovaném na www.nssoud.cz, Nejvyšší správní soud konstatuje, že v případě zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné není prováděno dokazování ohledně zjištění existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, což dále vylučuje rozhodování podle § 14 zákona o azylu (humanitární azyl) i podle § 13 zákona (sloučení rodiny).

Nad rámec výše uvedeného Nejvyšší správní soud k problémům stěžovatelky spočívajícím ve výhrůžkách ze strany soukromé osoby – věřitele, kterému stěžovatelka dluží částku ve výši 100 000 USD, podotýká, že i touto problematikou se již ve své rozhodovací činnosti zabýval, např. v rozhodnutí ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, či v rozhodnutí ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48 (obě publikována na www.nssoud.cz). V těchto rozhodnutích Nejvyšší správní soud vyslovil, že obava z vyhrožování soukromých osob není bez dalšího azylově relevantním důvodem ve smyslu § 12 zákona o azylu, neboť se jedná o jednání jednotlivců, které nelze přičítat odpovědnosti státu. V posledně jmenovaném rozhodnutí Nejvyšší správní soud vyjádřil, že „*pouze obavy před vyhrožováním ze strany soukromých osob nejsou bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zejména pokud by v řízení nebyla vyvrácena možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů.*“

V posuzované věci se stěžovatelka se svými problémy a žádostí o pomoc na příslušné orgány domovského státu neobrátila a nevyužila tak všech dostupných prostředků, které měla v zemi původu k dispozici. V této souvislosti

Nejvyšší správní soud poukazuje na své rozhodnutí ze dne 19. 2. 2004, č. j. 7 Azs 38/2003 - 37, publikované na www.nssoud.cz, dle kterého je nutno za pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu považovat pouze takové ohrožení života či svobody, které je trpěné, podporované či prováděné státní mocí; případně na rozhodnutí ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54, publikované na www.nssoud.cz, v němž zdejší soud uvádí: „*Obecné tvrzení stěžovatele o obavách z pronásledování či nebezpečí, které mu brozí v zemi původu, bez prokázání existence takového nebezpečí, za situace, kdy se stěžovatel v zemi původu neobrátil se svými problémy na příslušné orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu.*“

Pokud se jedná o námitku stěžovatelky nově uváděnou až v kasační stížnosti, že jednání soukromých osob je a vždy bylo tolerováno státními orgány země původu a že tuto skutečnost podrobně při podání žádosti nepopisovala, neboť nevěděla, že by měla žalovanému v průběhu řízení sdělit veškeré skutečnosti, a nadto nebyla o této skutečnosti nijak poučena, Nejvyšší správní soud odkazuje na prohlášení stěžovatelky o převzetí poučení ze dne 19. 3. 2007, založené ve správním spisu, dle něhož při zahájení řízení byla stěžovatelka poučena o svých právech a povinnostech. Povinnost uvést veškeré relevantní skutečnosti byla stěžovatelce žalovaným zdůrazněna též při sepsání žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 19. 3. 2007 (bod 35) a v úvodu pohovoru ze dne 21. 3. 2007.

Nejvyšší správní soud v dané souvislosti poukazuje na ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s., dle kterého je krajský soud v řízení o žalobě vázán skutkovým a právním stavem platným ke dni vydání napadeného správního rozhodnutí. Stěžovatelka se proto nemůže až v řízení před krajským soudem domáhat posouzení nových skutečností, pokud je při dokazování nesdělila žalovanému a ten neměl možnost je ve svém rozhodnutí vyhodnotit (k tomu srovnej rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2003, č. j. 3 Azs 23/2003 - 61, publikované na www.nssoud.cz).

Stěžovatelka dále v kasační stížnosti namítá porušení vybraných ustanovení správního řádu, konkrétně § 2 až § 4, § 50 odst. 4 a § 68 odst. 3 tohoto zákona. Ohledně zjištěného skutkového stavu stěžovatelka odkazuje na obsah své žádosti o udělení mezinárodní ochrany, protokol o pohovoru a ostatní spisový materiál.

Posouzení takto uplatněných kasačních námitek za situace, kdy stěžovatelka konkrétně neuvádí, v čem spatřuje nedostatečnost zjištěného skutkového stavu a které další podklady si měl žalovaný správní orgán opatřit, již bylo předmětem posouzení Nejvyššího správního soudu např. v rozhodnutí ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37, publikovaném pod č. 312/2004 Sb. NSS. V tomto rozhodnutí Nejvyšší správní soud vyslovil, že pokud stěžovatel (zde stěžovatelka) v kasační stížnosti uvádí pouze námitky obecného charakteru, aniž

upřesňuje, které konkrétní důkazy či podklady měly být pro rozhodnutí opatřeny, je takové tvrzení bez uvedení konkrétních skutečností nedůvodné; Nejvyšší správní soud vychází z premisy „necht' si každý střeží svá práva“; stěžovatelka proto nemůže úspěšně namítat, že žalovaný v předcházejícím řízení nezjistil důsledně skutečný stav věci, pokud sama neuvádí skutečnosti či důkazy, které pro takové tvrzení svědčí. Podobně námitka porušení vybraných ustanovení správního řádu, pokud stěžovatelka neuvádí, v čem konkrétně jsou tato porušení spatřována, není způsobilá bližšího přezkoumání (k tomu srovnej např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2006, č. j. 5 Azs 277/2005 - 54, nebo rozhodnutí ze dne 4. 7. 2006, č. j. 4 Azs 387/2005 - 66, obě publikována na www.nssoud.cz).

Ve vztahu k námitce stěžovatelky týkající se udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a zákona o azylu Nejvyšší správní soud uvádí následující:

Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, *by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo státu svého posledního trvalého bydliště.* Podle ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu se za vážnou újmu považuje *mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu.*

Nejvyšší správní soud v dané souvislosti uvádí, že doplňková ochrana je institutem pojmově odlišným od mezinárodní ochrany udělované formou azylu podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu. Existenci vážné újmy, která je předpokladem pro udělení doplňkové ochrany, žalovaný správní orgán zkoumá na základě skutkových okolností konkrétního případu, informací o zemi původu a především na základě konkrétních tvrzení, které stěžovatel předkládá správnímu orgánu v řízení o udělení mezinárodní ochrany.

V dané věci zdejší soud z obsahu žalobou napadeného správního rozhodnutí ověřil, že správní orgán se problémem, zda stěžovatelce v případě návratu do země původu nehrozí nebezpečí vážné újmy, zabýval. V této souvislosti žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí konstatoval, že stěžovatelka v průběhu správního řízení neuvedla žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno vyvodit závěr, že by jí v zemi původu hrozilo nebezpečí vážné újmy z některého z důvodů uvedených v § 14a zákona o azylu. Ve svém rozhodnutí žalovaný vycházel z informace ministerstva zahraničních věcí, č. j. 111882/2005-LP-5 ze dne 11. 4. 2005, podle které je mongolským oficiálním orgánům známo, že řada obyvatel odchází ze země původu především za prací a není znám žádný případ postihu osob, které v zahraničí o azyl požádaly. Žalovaný tak (vzhledem

k příčinám, pro které stěžovatelka opustila svou vlast) nedospěl k závěru, že by jí v případě návratu hrozilo mučení, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání ve smyslu zákona o azylu. Dále konstatoval, že je mu z úřední činnosti známo, že na území Mongolska v současné době neprobíhá mezinárodní či vnitřní ozbrojený konflikt, a tedy ani z těchto důvodů stěžovatelka nebude v případě návratu ohrožena na životě či lidské důstojnosti.

Nejvyšší správní soud se s tímto názorem žalovaného v plném rozsahu ztotožňuje, neboť obavy stěžovatelky v zemi původu byly zapříčiněny jednáním soukromých osob a stěžovatelka neuvedla žádné skutečnosti svědčící o tom, že by měla odůvodněné obavy z pronásledování z důvodů rasových, náboženských, národnostních, z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávání určitých politických názorů.

Závěrem pak stěžovatelka namítá nepřezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu pro nedostatek odůvodnění, k níž je Nejvyšší správní soud povinen dle ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlížet z úřední povinnosti a která byla v minulosti předmětem posouzení Nejvyššího správního soudu např. v rozhodnutí ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, či rozhodnutí ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publikovaném pod č. 689/2005 Sb. NSS. K námitce stěžovatelky, že krajský soud měl v napadeném rozhodnutí posoudit, zda Mongolsko je možno považovat za bezpečnou zemi původu, Nejvyšší správní soud zdůrazňuje absenci tvrzení stěžovatelky v průběhu předcházejícího řízení obsahujícího jakékoli důvody pronásledování ve smyslu zákona o azylu, neboť uváděla pouze ekonomické důvody odchodu ze země původu, jejichž azylovou irelevantnost vyslovil Nejvyšší správní soud ve shora uváděném rozsudku ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, nebo v rozsudku ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 - 54 (oba publikovány na www.nssoud.cz).

Ze shora uvedeného tak vyplývá, že ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na veškeré stěžovatelkou uplatněné námitky podávané v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s. a dle tohoto ustanovení ji odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. listopadu 2008

JUDr. Radan Malík
předseda senátu